

Convent de Cal Pons

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Plaça de Sant Josep s/n, Colònia Pons, 08692-Puig-reig
Emplaçament Colònia Pons

Coordenades:

Latitud: 41.96624
Longitud: 1.88647
UTM Est (X): 407731
UTM Nord (Y): 4646628

Classificació

Número de fitxa 08175 - 126
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Historicista Contemporani
Segle XIX
Any 1887
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restauració en procés de finalització per iniciar una nova activitat com a alberg de joventut.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Puig-reig
Fitxes associades:
[Resclosa i canal de Cal Pons](#)
[Sant Josep de la Colònia Pons](#)
[Xemeneia de Cal Pons](#)
Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Descripció

Un dels edificis més importants és aquest conjunt construït al costat de l'església en 1893, any en que s'hi instal·len les Dominiques. Va ser destinat a diversos usos: escola, convent, teatre i casa de dones. Com la resta d'edificis de la colònia, la pedra dels murs i el totxo de finestres i portes són els elements determinants. Consta de dos pisos: a la planta baixa es situava l'escola i a la planta superior el convent, el pis del capellà i la residència de les noies. Cal destacar la uniformitat del conjunt, amb cert aire historicista, recordant formes del gòtic. Aquests equipaments tanquen un espai quadrangular, la Plaça de Sant Josep, que ha estat durant molts anys el centre de l'oci i de la vida cultural de la colònia.

Observacions:

El convent es un edifici annex a l'església construït l'any 1893. En el convent hi vivien monges i també hi havia l'escola de les nenes i una residència per a noies treballadores. Actualment hi ha instal·lat en un dels annexos el tele colònia del Parc Fluvial i la part restaurada s'ha habilitat com alberg.

Història

Els anys vuitanta del segle XIX, mentre la colònia anava creixent i la fàbrica ja funcionava a ple rendiment, foren molt conflictius. Els obrers de Cal Pons -i de totes les colònies i fàbriques tèxtils catalanes de l'època- havien de suportar unes condicions laborals molt dures: dotze hores diàries, o més, dins d'una fàbrica plena de perills i incomoditats i havent de sentir, constantment, el soroll dels telers i la maquinària. Contra aquesta realitat quotidiana es rebel·laren, en diferents ocasions, els treballadors de Cal Pons. La mobilització més important fou la vaga de l'any 1890, la qual afectà la majoria de les fàbriques i colònies del Llobregat. Com a conseqüència d'aquesta vaga, 150 obrers de Cal Pons foren acomiadats i expulsats de la colònia. L'any 1893 morí Josep Pons i Enrich i tres anys després el seu hereu, Ignasi Pons. A partir d'aquells moments, i fins l'any 1921, Lluís G. Pons, germà del fundador de la colònia, esdevingué l'home fort de la família i l'amo de Cal Pons. La situació de la colònia -ja construïda i consolidada- i la figura del director de la fàbrica -que era qui controlava el funcionament econòmic de l'empresa i el manteniment de l'ordre i la "pau social" i que disposà de xalet propi a partir de l'any 1900- van permetre, al Sr. Pons, centrar-se en la seva activitat política. Aquests anys en els quals Lluís Pons esdevingué l'amo de Cal Pons és quan es consolidà la relació paternalista envers els treballadors. El paternalisme es basava en un pacte, no escrit, pel qual l'amo oferia feina, pis, menjar, serveis, estabilitat i seguretat als seus obrers a canvi que aquests es limitessin a treballar, obeir i a no trencar la "pau social". Com la majoria de colònies del Berguedà, Cal Pons es mantingué a ple rendiment i plena de vida fins als anys seixanta. A partir de llavors les coses començaren a evolucionar ràpidament. La fàbrica seguí funcionant fins l'any 1992, però a partir dels anys setanta, i especialment durant els vuitanta, els indicis de la crisi del sector tèxtil es feren sentir i el model de colònia també entrà en decadència: molta gent abandonà Cal Pons i els serveis anaren tancant. Amb el tancament de la fàbrica, el conjunt de la colònia -llevat de la turbina- fou embargat. Quan es posà a la venda -mitjançant subhasta pública, a finals dels anys noranta-, l'Ajuntament de Puig-reig adquirí bona part dels espais de la colònia.

Bibliografia

R.SERRA i R.VILADES: la colònia Pons de Puig-reig (1875-1987), Berga, Ambit de Recerques del Berguedà 1987.

R.VILADES i R.SERRA : La colònia Pons (Puig-reig), a L'Erol, Any: 2005 Núm.: 86-87 150 anys de colònies industrials

CLOTET, D. I SERRA, R. "Mestres i alumnes", a Histories del riu. El llegat de les olònies, Regio7, 2005, p.47-48

VV.AA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1994.

TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.

